

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
YVES BOT

11 päivänä syyskuuta 2014¹

Asia C-424/13

**Zuchtvieh-Export GmbH
vastaan
Stadt Kempten**

(Ennakkoratkaisupyyntö – Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Saksa))

Ennakkoratkaisupyyntö — Maatalous — Asetus (EY) N:o 1/2005 — Eläinten suojelu kuljetuksen aikana — Eläinten kuljetus jäsenvaltiosta kolmanteen maahan — 14 artiklan 1 kohta — Reittisuunnitelman tarkastus, joka lähtöpaikan toimivaltaisen viranomaisen on suoritettava ennen pitkiä kuljetuksia — Liitteessä I oleva V luku — Juotto- ja ruokintavälejä sekä kuljetusmatka-aikoja ja lepojakoja koskevat säännökset — Näiden säännösten sovellettavuus kuljetuksen unionin alueen ulkopuolella tapahtuvaan osaan

1. Tämä ennakkoratkaisupyyntö koskee eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/EY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta 22.12.2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2005² tulkintaa.

2. Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Zuchtvieh-Export GmbH (jäljempänä Zuchtvieh-Export) ja Stadt Kempten (Kemptenin kaupunki, Saksa) ja joka koskee viimeksi mainitun – lähtöpaikan toimivaltaisen viranomaisen ominaisuudessa – tekemää päätöstä evätä lähtöselvitys nautaaerältä, joka oli tarkoitus kuljettaa maanteitse Kemptenistä Andijaniin (Uzbekistan).

3. Asetuksella N:o 1/2005 veloitetaan pitkän kuljetuksen järjestäjä esittämään lähtöpaikan toimivaltaiselle viranomaiselle reittisuunnitelma, jonka osaan 1 on sisällyttävä suunniteltua kuljetusmatkaa koskeva suunnitelma. Kuljetussuunnitelmassa on esitettävä erityisesti suunnitellut lepo-, siirto- tai poistumispaikat. Nyt käsiteltävässä asiassa esiin nousevat ongelmat liittyvät siihen, sovelletaanko matkan järjestäjään kohdistuvia asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevassa V luvussa tarkoitettuja vaatimuksia kuljetusmatka-ajoista ja lepojakoista myös kuljetusmatkan Euroopan unionin tullialueen poistumispaikan ja määräpaikkana olevan kolmannen maan välillä tapahtuvaan osaan.

4. Ehdotan tässä ratkaisuehdotuksessa, että unionin tuomioistuimien toteaa, että asetusta N:o 1/2005 on tulkittava siten, ettei siinä veloiteta kolmanteen maahan suoritettavan pitkän kuljetuksen järjestäjää esittämään reittisuunnitelman osan 1 kuudennessa otsikossa kyseisen asetuksen liitteessä I olevassa V luvussa tarkoitettujen vaatimusten tai asetuksen 3 artiklassa tarkoitettujen, eläinkuljetuksiin sovellettavien yleisten edellytysten mukaisia kuljetusmatka-aikoja ja lepojakoja koskevia tietoja kuljetusmatkan Euroopan unionin tullialueen poistumispaikan ja määräpaikkana olevan kolmannen maan välillä tapahtuvasta osasta.

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — EUVL 2005, L 3, s. 1, ja – oikaisu – EUVL 2011, L 336, s. 86.

5. Mielestäni siitä seuraa, että asetuksen N:o 1/2005 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohtaa ja sen c alakohtaa on tulkittava siten, ettei lähtöpaikan toimivaltainen viranomaisella saa kieltäytyä leimaamasta reittisuunnitelmaa sen perusteella, etteivät siinä annetut tiedot, jotka koskevat kuljetusmatkan Euroopan unionin tullialueen poistumispaikan ja määräpaikkana olevan kolmannen maan välillä tapahtuvaa osaa, ole kyseisen asetuksen liitteessä I olevassa V luvussa tarkoitettujen vaatimusten eivätkä sen 3 artiklassa esitettyjen, eläinkuljetuksiin sovellettavien yleisten edellytysten mukaisia.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

6. Tämän ennakkoratkaisupyynnön kannalta keskeisiä asetuksen N:o 1/2005 säännöksiä ovat seuraavat:

7. Asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa määritellään sen soveltamisala seuraavasti:

”Tätä asetusta sovelletaan yhteisössä tapahtuviin elävien selkärankaisten eläinten kuljetuksiin, myös erityistarkastuksiin, joita viranomaiset tekevät yhteisön tullialueelle saapuville tai sieltä lähteville kuljetuserille.”

8. Asetuksen N:o 1/2005 2 artiklaan sisältyvien määritelmien mukaan asetuksessa tarkoitetaan:

”d) ’rajatarkastusasemalla’ kaikkia tarkastusasemia, jotka on nimetty ja hyväksytty direktiivin 91/496/ETY 6 artiklan mukaisesti suorittamaan yhteisön alueen rajalla eläinlääkinnällisiä tarkastuksia kolmansista maista saapuville eläimille;

--

f) ’toimivaltaisella viranomaisella’ jäsenvaltion keskusviranomaista, jolla on toimivalta suorittaa eläinten hyvinvointia koskevia tarkastuksia, tai mitä tahansa viranomaista, jolle se on siirtänyt tällaisen toimivallan;

--

h) ’tarkastusasemilla’ asetuksessa (EY) N:o 1255/97 tarkoitettuja tarkastusasemia;

i) ’poistumispaikalla’ rajatarkastusasemaa tai muuta jäsenvaltion nimeämää paikkaa, jossa eläimet poistuvat yhteisön tullialueelta;

j) ’kuljetusmatkalla’ koko kuljetustapahtumaa lähtöpaikasta määräpaikkaan, mukaan lukien eläinten kuormasta purkaminen, sijoittaminen ja kuormaaminen kuljetusmatkan aikana;

--

m) ’pitkällä kuljetuksella’ yli kahdeksan tuntia kestävää kuljetusmatkaa; matka alkaa siitä, kun ensimmäinen kuljetuserän eläin siirretään;

--

s) ’määräpaikalla’ paikkaa, jossa eläin puretaan kuljetusvälineestä ja

i) johon se sijoitetaan ainakin 48 tunniksi ennen lähtöaikaa, tai

ii) jossa se teurastetaan;

t) 'lepo- tai siirtopaikalla' pysähdyspaikkaa, joka ei ole määräpaikka, myös paikkaa, jossa eläinten kuljetusväline on vaihtunut, riippumatta siitä, onko eläimet siellä purettu;

--

w) 'kuljetuksella' eläinten siirtoa, joka tehdään yhdellä tai useammalla kuljetusvälineellä, ja siihen liittyviä toimenpiteitä, myös kuormaamista, purkamista, siirtämistä ja lepoa, siihen asti kunnes eläimet on purettu kuormasta määräpaikassa;

--”

9. Asetuksen N:o 1/2005 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Eläinkuljetuksia koskevat yleiset edellytykset”, säädetään seuraavaa:

”Eläimiä ei saa kuljettaa tai kuljetuttaa siten, että niille voi aiheutua vammoja tai turhaa kärsimystä.

Lisäksi on seuraavien edellytysten täyttyvä:

a) on toteutettu ennalta kaikki tarvittavat järjestelyt, joilla pyritään saattamaan kuljetusmatkan kesto mahdollisimman lyhyeksi ja huolehtimaan eläinten tarpeista sen aikana;

b) eläimet ovat kuljetuskuntoisia;

--

f) kuljetus suoritetaan viipymättä määräpaikkaan, ja eläinten hyvinvointi tarkistetaan säännöllisesti ja sitä pidetään yllä asianmukaisesti;

--

h) eläimille tarjotaan sopivin välein niiden lajiin ja kokoon nähden laadultaan ja määrältään asianmukaisesti vettä, ravintoa ja lepoa.”

10. Asetuksen N:o 1/2005 5 artiklan, jonka otsikko on ”Eläinkuljetusten suunnittelua koskevat velvollisuudet”, 4 kohdassa täsmennetään, että ”jäsenvaltioiden välisten sekä kolmansista maista ja kolmansiin maihin suoritettavien, kotieläiminä pidettävien muiden kuin rekisteröityjen hevoseläinten sekä nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten pitkien kuljetusten osalta eläinkuljettajien ja järjestäjien on noudatettava liitteessä II annettuja reittisuunnitelmaa koskevia säännöksiä”.

11. Asetuksen N:o 1/2005 14 artiklan, jonka otsikko on ”Reittisuunnitelmiin liittyvät tarkastukset ja muut toimenpiteet, jotka toimivaltaisen viranomaisen on toteutettava ennen pitkiä kuljetuksia”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden välisten sekä kolmansista maista ja kolmansiin maihin suoritettavien, kotieläiminä pidettävien hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- tai sikaeläinten pitkien kuljetusten osalta lähtöpaikan toimivaltaisen viranomaisen on:

a) tehtävä asianmukaisia tarkastuksia sen varmistamiseksi, että:

i) reittisuunnitelmassa ilmoitetuilla eläinkuljettajilla on vastaavat voimassa olevat eläinkuljettajaluvat, voimassa olevat pitkässä kuljetuksessa käytettävän kuljetusvälineen hyväksymistodistukset sekä voimassa olevat kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistukset;

- ii) järjestäjän toimittama reittisuunnitelma on realistinen ja tehty tämän asetuksen säännösten mukaisesti;
- b) jos a alakohdassa tarkoitettujen tarkastusten tulokset eivät ole tyydyttäviä, vaadittava järjestäjää tekemään muutoksia pitkää kuljetusta koskeviin järjestelyihin niin, että kuljetus täyttää tämän asetuksen vaatimukset;
- c) jos a alakohdassa tarkoitettujen tarkastusten tulokset ovat tyydyttävät, toimivaltaisen viranomaisen on leimattava reittisuunnitelma;
- d) lähetettävä mahdollisimman pikaisesti reittisuunnitelmassa esitettyjä pitkiä kuljetuksia koskevat yksityiskohtaiset tiedot määräpaikan, poistumispaikan tai tarkastusaseman toimivaltaisille viranomaisille direktiivin 90/425/ETY 20 artiklassa tarkoitettun tiedonvaihtojärjestelmän avulla.”

12. Asetuksen N:o 1/2005 15 artiklan, jonka otsikko on ”Toimivaltaisen viranomaisen tekemät tarkastukset pitkän kuljetuksen eri vaiheissa”, 1 kohdassa säädetään, että ”toimivaltaisen viranomaisen on suoritettava pitkän kuljetuksen eri vaiheissa asianmukaisia satunnaisia tai kohdennettuja tarkastuksia sen varmistamiseksi, että ilmoitetut kuljetusajat ovat realistisia, kuljetusmatka on tämän asetuksen mukainen ja erityisesti että matka- ja lepoajat ovat olleet liitteessä I olevassa V luvussa asetettujen rajoitusten mukaiset”.

13. Asetuksen N:o 1/2005 21 artiklan, jonka otsikko on ”Tarkastukset poistumispaikoilla ja rajatarkastusasemilla”, sanamuoto on seuraava:

”1. Kun eläimet saapuvat poistumispaikkaan tai rajatarkastusasemalle, jäsenvaltion virkaeläinlääkärin on tarkastettava, että eläimiä kuljetetaan tämän asetuksen säännösten mukaisesti – –. Tarkastuksissa tutkitaan erityisesti:

- a) että eläinkuljettajilla on jäljennös voimassa olevasta – – luvasta;
- b) että kotieläiminä pidettäviä hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- tai sikaeläimiä taikka siipikarjaa kuljettavien maantieajoneuvojen kuljettajilla ja hoitajilla on voimassa oleva – – pätevyystodistus;
- c) että eläimet ovat kuljetuskuntoisia matkan jatkamista varten;
- d) että kuljetusväline, jolla eläinten kuljetusmatkaa on tarkoitus jatkaa, on liitteessä I olevan II luvun ja soveltuvin osin VI luvun mukainen;
- e) että eläinkuljettaja on toimittanut viennin osalta selvityksen siitä, että lähtöpaikasta lopullisen määrärahan ensimmäiseen purkamispaikkaan ulottuvalla kuljetusmatkalla noudatetaan kaikkia asianomaisissa kolmansissa maissa sovellettavia kansainvälisiä sopimuksia, jotka on lueteltu liitteessä V;
- f) ovatko kotieläiminä pidettävät hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- tai sikaeläimet olleet pitkässä kuljetuksessa tai menossa sellaiseen.

2. Kun kotieläiminä pidettävät hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- tai sikaeläimet ovat pitkässä kuljetuksessa, poistumispaikkojen ja rajatarkastusasemien virkaeläinlääkärien on tehtävä liitteessä II [mainitun] reittisuunnitelman osassa 3: ”Määräpaikka” luetellut tarkastukset ja pidettävä niistä kirjaa. Toimivaltaisen viranomaisen on säilytettävä näitä tarkastuksia ja 1 kohdassa säädettyä tarkastusta koskeva kirjanpito vähintään kolmen vuoden ajan tarkastusten tekopäivästä lukien. – –

3. Jos toimivaltainen viranomainen katsoo, etteivät eläimet ole kuljetuskuntoisia matkan loppuun saattamista varten, ne on purettava kuormasta ja niiden on saatava vettä, ravintoa ja lepoa.”

14. Asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevaan V lukuun sisältyvät juotto- ja ruokintavälejä sekä kuljetusmatka-aikoja ja lepojakoja koskevat vaatimukset. Kyseisen luvun 1.4 kohdan d alakohdan ja sen 1.5 kohdan mukaan nautaeläinten pitkiin maantiekuljetuksiin on sisällyttävä 14 tunnin matkan jälkeen vähintään tunnin lepojako, jonka aikana niitä on juotettava ja tarvittaessa ruokittava, minkä jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa edelleen enintään 14 tunnin ajan. Tämän jälkeen eläimet on purettava kuormasta, ruokittava ja juotettava ja niiden on annettava levätä vähintään 24 tuntia.

15. Kyseisen asetuksen liitteeseen II sisältyy reittisuunnitelmaa koskevia säännöksiä, joita eläinkuljettajien ja järjestäjien on asetuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaan noudatettava jäsenvaltioiden välisten sekä kolmansista maista ja kolmansiin maihin suoritettavien pitkien kuljetusten osalta. Reittisuunnitelmaan sisältyy viisi osaa, joista ensimmäinen koskee kuljetuksen suunnittelua, toinen lähtöpaikkaa, kolmas määräpaikkaa, neljäs eläinkuljettajan ilmoitusta, joka koskee yhtäältä tosiasiallista reittiä ja lepo-, siirto- tai poistumispaikkoja ja toisaalta matkan aikana loukkaantuneita tai kuolleita eläimiä, ja viides mahdollisia säännönvastaisuuksia koskevia raportteja. Kyseiseen liitteeseen sisältyvät muun muassa seuraavat säännökset:

- 3 kohdan e alakohta: ”järjestäjän on – – varmistettava, että reittisuunnitelma on eläinten mukana kuljetusmatkan ajan määräpaikkaan asti tai kolmansiin maihin vietäessä ainakin poistumispaikkaan asti”;
- 4 kohta: ”Eläimistä lähtöpaikassa vastaavien ja, jos määräpaikka on yhteisön alueella, eläimistä määräpaikassa vastaavien on täytettävä ja allekirjoitettava reittisuunnitelman asiaankuuluvat osat. Heidän on ilmoitettava osassa 5 annettua mallia käyttäen mahdollisimman pian toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisista varauksistaan tämän asetuksen säännösten noudattamisen suhteen”;
- 7 kohta: ”Jos eläimet viedään kolmanteen maahan, eläinkuljettajan on annettava reittisuunnitelma virkaeläinlääkärille poistumispaikassa. Jos kyseessä on elävien nautaeläinten tuettu vienti, reittisuunnitelman osaa 3 ei tarvita, jos maatalouslainsäädännössä säädetään raportin laatimisesta”;
- 8 kohta: ”Reittisuunnitelman osassa 3 tarkoitetun eläinkuljettajan on säilytettävä a) jäljennös täytetystä reittisuunnitelmasta; – – tarkoitetut asiakirjat on kuukauden kuluessa niiden täyttämistä annettava sen toimivaltaisen viranomaisen, joka on antanut eläinkuljettajalle hyväksynnän, ja pyynnöstä lähtöpaikan toimivaltaisen viranomaisen saataville; eläinkuljettajan on säilytettävä asiakirjat vähintään kolmen vuoden ajan tarkastuksesta lukien. Edellä a alakohdassa tarkoitetut asiakirjat on palautettava lähtöpaikan toimivaltaiselle viranomaiselle kuukauden kuluessa kuljetusmatkan päättymisestä, jollei käytetä 6 artiklan 9 kohdassa tarkoitettuja [paikannus-]järjestelmiä. – –”

16. Asetuksen N:o 1/2005 liitteessä II olevassa lisäyksessä annetaan reittisuunnitelman eri osien malli.

II Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymykset

17. Zuchtvieh-Export tilasi kaksi kuorma-autoa 62 nautaeläimen kuljettamiseksi Kemptenistä Andijaniin Puolan, Valko-Venäjän, Venäjän ja Kazakstanin kautta; matkan pituus oli noin 7 000 kilometriä. Kyseisen kuljetuksen oli määrä tapahtua 23.4.–2.5.2012. Kyse oli viennistä, jota varten ei tehty vientitukihakemusta.

18. Tulliselvitysvaatimuksen yhteydessä esitetyn reittisuunnitelman osan 1 kuudennessa otsikossa mainittiin ainoana lepo- ja siirtopaikkoina asianomaisten kolmansien maiden alueella tapahtuvan kuljetusmatkan osalta Brest (Valko-Venäjä), jonne oli määrä saapua 24.4. kello 13, ja Karaganda (Kazakstan), jonne oli määrä saapua 30.4. kello 15; kullakin paikalla oli tarkoitus pitää 24 tunnin

lepotauko. Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksestä ilmenee, että kyseisten paikkojen välillä oli tarkoitus pitää lepotaukoja, joiden aikana eläimet ruokittaisiin ja juotettaisiin ilman, että niitä kuitenkaan purettaisiin kuormasta. Kuljetusmatkan Karagandan ja Andijanin välisen viimeisen osan oli tarkoitus kestää vielä 29 tuntia.

19. Stadt Kempten eväsi nauttaerän lähtöselvityksen 30.1.2012 tekemällään päätöksellä ja vaati, että kuljetussuunnitelmaa muutetaan siten, että se vastaa asetuksen N:o 1/2005 säännöksiä myös kuljetusmatkan kyseisten kolmansien maiden alueella tapahtuvan – Brestin ja Andijanin välisen – osan osalta; kyseisen reittisuunnitelman osassa 1 mainittujen suunnitelmaa koskevien tietojen perusteella näin ei ollut.

20. Väliintulohakemuksen, joka ei menestynyt, lisäksi Zuchtvieh-Export nosti pääasiassa kanteen edellä mainitusta päätöksestä, ja asiassa on haettu muutosta Bayerischer Verwaltungsgerichtshofista (Baijerin hallintotuomioistuin, Saksa). Tämän kanteen yhteydessä Zuchtvieh-Export vaatii erityisesti, että Stadt Kemptenin 30.1.2012 tekemä päätös todetaan lainvastaiseksi ja että Stadt Kempten veloitetaan lähtöselvittämään riidanalainen nauttaerä.

21. Pääasian asianosaiset esittivät ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa päinvastaisia väitteitä siitä, onko – kun matka alkaa unionin alueella mutta päättyy sen ulkopuolella – asetusta N:o 1/2005 ja erityisesti sen 14 artiklan 1 kohtaa sovellettava myös yhden tai useamman kolmannen maan alueella tapahtuvaan kuljetusmatkan osaan.

22. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kannattaa väitettä, jonka mukaan lähtöpaikan toimivaltainen viranomaisella voi asetuksen N:o 1/2005 14 artiklan 1 kohdan nojalla leimata reittisuunnitelman sellaisten kuljetusten, joiden lähtöpaikka on unionin alueella mutta määräpaikka kolmannen maan alueella, vain silloin, jos sen tarkastuksissa käy ilmi, että asetuksen säännöksiä noudatetaan myös unionin alueen ulkopuolella. Se mainitsee tässä yhteydessä yhtäältä, mutta ilman selitystä, kyseisen asetuksen 1, 3 ja 5 artiklan sekä sen 21 artiklan 1 kohdan e alakohdan. Toisaalta se tuo esille erityisesti asetuksen N:o 1/2005 liitteessä II olevan lisäyksen, jossa esitetään reittisuunnitelman eri osien malli, ja erityisesti kuljetussuunnitelmaa koskevan osan 1, joka sen mukaan sisältää seuraavanlaisia tietoja:

- sen 2–4 kohta (odotettu kokonaiskesto, lähtöpaikka ja -ajankohta, määräpaikka ja saapumisajankohta), yhdessä kyseisen asetuksen 2 artiklan j alakohdassa olevan käsitteen ”kuljetusmatka” määritelmän kanssa, jotka sen mukaan osoittavat, että tiedot on esitettävä koko matkan osalta;
- kyseisen osan 7 kohdassa tarkoitettu järjestäjän ilmoitus, jonka mukaan se on ”tehnyt asianmukaiset järjestelyt eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi koko kuljetusmatkan ajan [kyseisen] asetuksen mukaisesti”.

23. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa myös, että myös jos on kyse viennistä, ja vaikka eläinkuljettajan on kyseisessä liitteessä II olevan 7 kohdan mukaan toimitettava reittisuunnitelma poistumispaikan virkaeläinlääkärille, sen on kuitenkin säilytettävä siitä jäljennös ja palautettava se lähtöpaikan toimivaltaiselle viranomaiselle kyseisessä liitteessä olevan 8 kohdan mukaan.

24. Kansallinen tuomioistuin katsoo myös, että Zuchtvieh-Exportin esittämään reittisuunnitelmaan ei sisälly mitään asetuksen N:o 1/2005 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettua ”realistista” tietoa kolmansissa maissa sijaitsevien matkan osien osalta. Reittisuunnitelmaan kirjatuista tiedoista ei siten voida päätellä, että suunniteltu kuljetusmatka on kyseiseen asetukseen perustuvien vaatimusten mukainen.

25. Kansallinen tuomioistuin katsoo tältä osin olevan riittämätöntä, että Zuchtvieh-Export toteaa, että kuljetuksen unionin alueen ulkopuolella tapahtuvilla osilla noudatetaan niissä kolmansissa maissa, joiden kautta kuljetaan, sovellettavien lainsäädäntöjen säännöksiä ja kyseisissä maissa sovellettavia kansainvälisiä sopimuksia. Tämän pitäisi ilmetä myös reittisuunnitelmassa esitetyistä maininnoista. Nyt käsiteltävässä asiassa näin ei kuitenkaan ole; riidanalaisen reittisuunnitelman osassa 1 ei ole mitään asetuksen N:o 1/2005 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettua kaltaista ”realistista” tietoa, koska siinä ei mainita mitään lepopaikkaa Brestin ja Karagandan välisillä matkoilla eikä Karagandan ja lopullisen määräpaikan Andijanin välisellä matkalla. Lisäksi lähtöpaikan viranomaisen suorittama leimaaminen antaa aiheen olettaa, että kuljetusmatka on hyväksytty kaikkien menettelytapojen osalta määräpaikkaan asti, mikä on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan asiastonta myös kolmansien maiden viranomaisten kannalta.

26. Zuchtvieh-Exportin puoltaman vastakkaisen näkemyksen mukaan kuljetussuunnitelman hyväksyminen lähtöpaikan toimivaltaisen viranomaisen asetuksen N:o 1/2005 14 artiklan 1 kohdan nojalla suorittamien tarkastusten yhteydessä koskee ainoastaan kuljetusmatkan sitä osaa, johon kyseistä asetusta sovelletaan *ratione loci*. Sen mukaan kyseisen asetuksen useat säännökset, muun muassa tarkastuksia poistumispaikoilla ja rajatarkastusasemilla koskeva 21 artiklan 1 kohdan e alakohta, osoittavat, ettei sillä käyttöön otettua menettelyä sovelleta unionin rajojen ulkopuolella.

27. Zuchtvieh-Export väittää myös, että asetuksessa N:o 1/2005, erityisesti sen liitteessä I olevassa V luvussa, esitettyjen vaatimusten, jotka koskevat juotto- ja ruokintavälejä sekä kuljetusmatka-aikoja ja lepojakoja, soveltaminen unionin alueen ulkopuolella olisi epärealistista ja vaikuttaisi kielteisesti. Sen mukaan kolmansissa maissa tuskin on hygieenisesti ja teknisesti moitteettomia eläimille tarkoitettuja rakennuksia, joissa kuljetettavina olevia eläimiä voitaisiin lepuuttaa, joten vammojen riski ja tartuntatautien leviämisen vaara ovat merkittäviä. Kyseisessä asetuksessa vahvistettuja vaatimuksia ei voida sen mukaan nimittäin tarkastella irrallaan eläinten kuljetukseen unionin alueella tarkoitettujen infrastruktuurien, kuten sinne perustettujen tarkastusasemien (toisin sanoen lepopaikkojen), joita koskevista teknisistä ja hygieniasta koskevista vaatimuksista säädetään asetuksen 36 artiklassa, laadusta.

28. Lisäksi siitä, ettei asetuksen N:o 1/2005 vaatimuksia välttämättä sovelleta aineellisesti kaikissa olosuhteissa, on Zuchtvieh-Exportin mukaan osoituksena sen 30 artiklan 6 kohta, jossa säädetään mahdollisuudesta tehdä pitkiä kuljetuksia koskeviin vaatimuksiin poikkeuksia, jotta voidaan ottaa huomioon tiettyjen alueiden kaukainen sijainti unionin manteralueesta.

29. Lisäksi Zuchtvieh-Exportin mukaan reittisuunnitelmaa koskevan mallin osan 1 kuudennen kohdan otsikosta (”Luettelo suunnitelluista lepo-, siirto- tai poistumispaikoista”) ilmenee, ettei kuljetuksen järjestäjän tarvitse mainita kaikkia lepopaikkoja. Maantieteellisten olosuhteiden vuoksi ei myöskään voida aina ennustaa, missä lepotaukoja pidetään.

30. Lisäksi nämä vaatimukset saattavat Zuchtvieh-Exportin mukaan olla ristiriidassa asianomaisissa kolmansissa maissa sovellettavien sääntöjen kanssa, kuten niiden sääntöjen kanssa, jotka ovat voimassa Venäjän federaatiossa, jossa viranomaisten vakiintuneena käytäntönä on, ettei eläimiä saa purkaa kuormasta lepotaukojen aikana.

31. Lopuksi Zuchtvieh-Export väittää, että alueperiaate tukee sitä, että asetusta N:o 1/2005 sovelletaan vain unionin alueella.

32. Näihin väitteisiin pääasian vastaaja ja Landesanstalt für Tiergesundheit Bayern (Baijerin syyttäjävirsto) vastaavat, ettei se, ettei lepopaikkoja ole käytettävissä unionin alueen ulkopuolella, vapauta eläinkuljettajia asetuksen N:o 1/2005 mukaisista tätä koskevista velvollisuuksistaan. Ne toteavat erityisesti, että siitä, ettei eläimiä pureta kuormasta lepotaukojen aikana, seuraa, ettei kuljetustiloja puhdisteta, ettei kaikkien eläinten juottoa taata ja ettei jokaisen eläimen terveydentilan seuranta ole mahdollista. Näin

ollen – kun otetaan huomioon asetuksen johdanto-osan viides perustelukappale, jonka mukaan pitkät eläinkuljetukset olisi rajoitettava vähimpään mahdolliseen – olisi tarkasteltava, onko mahdollista, ettei tiettyjä kuljetuksia voida järjestää, mikäli suunnitellun kuljetuksen logistiset olosuhteet eivät ole sovellettavien vaatimusten mukaisia.

33. Näissä olosuhteissa Bayerischer Verwaltungsgerichtshof on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko asetuksen [N:o 1/2005] 14 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että lähtöpaikan toimivaltainen viranomaisiin saa leimata [kuljetusmatkan] järjestäjän esittämän reittisuunnitelman kotieläiminä pidettävien hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten sellaisten pitkien kuljetusten yhteydessä, joiden lähtöpaikka on – jäsenvaltiossa mutta määräpaikka kolmannessa maassa, 14 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla ainoastaan, kun kyseinen suunnitelma täyttää 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa asetetut vaatimukset koko kuljetusmatkan ajan lähtöpaikasta määräpaikkaan asti, siis myös kokonaan – unionin [alueen] ulkopuolella sijaitsevilla kuljetusmatkan osilla?
- 2) Onko asetuksen [N:o 1/2005] 14 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että lähtöpaikan mainitun säännöksen nojalla toimivaltainen viranomaisiin voi [kyseisen] asetuksen 14 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla velvoittaa kuljetuksen järjestäjän tekemään muutoksia pitkää kuljetusta koskevaan suunnitelmaan niin, että koko kuljetus lähtöpaikasta määräpaikkaan asti täyttää kyseisen asetuksen vaatimukset, vaikka yksittäiset kuljetusmatkan osat sijaitsisivat yksinomaan kolmansissa maissa?”

III Arviointi

34. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen unionin tuomioistuimelle esittämät kysymykset koskevat pääasiallisesti sitä, onko asetuksen N:o 1/2005 14 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että pitkän kuljetuksen, jonka lähtöpaikka on jäsenvaltiossa ja määräpaikka kolmannessa maassa, on oltava kyseisen asetuksen ja erityisesti sen liitteessä I olevassa V luvussa olevien – erityisesti kuljetusmatka-aikojen ja lepojaksojen koskevien – säännösten mukaisia myös kuljetuksen unionin alueen ulkopuolella tapahtuvan osan osalta ja että lähtöpaikan toimivaltainen viranomaisiin voi näin ollen hyväksyä tällaisen kuljetuksen vain, jos se on suunniteltu noudattaen kyseisiä säännöksiä.

35. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii siten selvittämään, saako lähtöpaikan toimivaltainen viranomaisiin perustellusti kieltäytyä leimaamasta reittisuunnitelmaa, koska se katsoo, että – ottaen huomioon kyseisessä suunnitelmassa esitetyt maininnat, jotka koskevat unionin alueen ulkopuolella tapahtuvaa kuljetusmatkan osaa – suunnitelma ei ole asetuksen N:o 1/2005 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettulla tavalla realistinen eikä siten kyseisen asetuksen säännösten mukainen.

36. Reittisuunnitelman, jonka malli esitetään asetuksen liitteessä II, tavoitteena on asettaa toimivaltaisten viranomaisten saataville tiedot, joita tarvitaan pitkiä kuljetuksia koskevien asetuksen N:o 1/2005 säännösten noudattamista koskevien tarkastusten suorittamiseksi. Kuljetusmatkan järjestämistä koskevat reittisuunnitelmaan sisältyvät ilmoitukset on tarkistettava, ja lähtöpaikan toimivaltaisen viranomaisiin on vahvistettava niiden vaatimustenmukaisuus ennen eläinten kuormaamista. Nämä tiedot ovat niiden virallisten tarkastusten perusta, jotka voidaan toteuttaa matkan konkreettisen toteutuksen, toisin sanoen kuormaamisen tai kuljetuksen, aikana tai määräpaikassa.

37. Lähtöä edeltävät tarkastukset koskevat pakollisten hallinnollisten lupien olemassaoloa ja pätevyyttä (eläinkuljettajat, ajoneuvot, kuljettajat), ilmoitettuihin eläinryhmiin perustuvan sallitun enimmäislastausiheyden noudattamista sekä suunnitellun reitin yksityiskohtia, ottaen huomioon kyseisten eläinryhmien mukaisesti vaaditut lepojaksot, kuljettavan etäisyyden ja kussakin kuljetusmatkan vaiheessa suoritettavien toimenpiteiden arvioidun keston.

38. Toimivaltaiset viranomaiset voivat tämän jälkeen suorittaa tarkastuksia pitkän kuljetuksen missä tahansa vaiheissa. Nämä tarkastukset, joista säädetään asetuksen N:o 1/2005 15 artiklassa, koskevat erityisesti reittisuunnitelman osassa 1 esitetyn suunnitelman noudattamista.

39. Reittisuunnitelman osaan 1 ("Suunnittelu") sisältyviä ilmoituksia, jotka ovat nyt käsiteltävän asian keskiössä, on tarkoitus verrata osiin 2 ("Lähtöpaikka"), 3 ("Määräpaikka") ja 4 ("Eläinkuljettajan ilmoitus") sekä tarvittaessa osaan 5 ("Säännönvastaisuuksia koskevan raportin malli") sisältyviin ilmoituksiin. Reittisuunnitelman 2–5 osaa täydennetään siten asteittain kuljetusmatkan aikana, ja jäljennös suunnitelmasta palautetaan tämän jälkeen lähtöpaikan toimivaltaiselle viranomaiselle.

40. On syytä jo täsmentää, että eläinten kuljetukset kolmansiin maihin tai kolmansista maista ovat – ensin mainitut unionin poistumispaikoissa ja viimeksi mainitut rajatarkastusasemilla tehtävien – erityistarkastusten kohteena.

41. Tätä ennakkoratkaisupyyntöä on tarkasteltava pitäen mielessä kyseisen yleisen järjestelmän mukaiset pitkiin kuljetuksiin sovellettavat tarkastukset.

42. Jotta voidaan vastata ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin, on määriteltävä kunnolla niiden kuljetusmatka-aikoja ja lepojaksia koskevien tietojen laajuus, jotka pitkän kuljetuksen järjestäjän on kirjattava reittisuunnitelmaan. Erityisesti näiden tietojen perusteella lähtöpaikan toimivaltaisen viranomaisen on asetuksen N:o 1/2005 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan nojalla päätettävä, onko reittisuunnitelma kyseisessä säännöksessä tarkoitettulla tavalla luonteeltaan realistinen ja voidaanko sen perusteella katsoa, että kuljetus on asetuksen mukainen.

43. Mikäli hyväksytään Stadt Kemptenin, Landesanstalt für Landwirtschaft Bayernin ja Liettuan tasavallan puoltama väite, reittisuunnitelmassa pitäisi täsmentää matkan unionin tullialueen poistumispaikan ja määräpaikkana olevan kolmannen maan välinen osa, ja se olisi tehtävä asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevan V luvun 1.4 kohdan d alakohdan ja 1.5 kohdan kuljetusmatka-aikoja ja lepojaksia koskevien vaatimusten mukaisesti. Pääasiassa kyseessä olevan kuljetuksen kohteena olevien nautaeläinten osalta kyseisissä säännöksissä säädetään seuraavasta matkarytmistä: 14 tunnin matkan jälkeen eläinten annetaan levätä riittävästi, vähintään tunnin ajan, erityisesti juottamista ja tarvittaessa ruokkimista varten. Tämän lepojaksion jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa edelleen 14 tunnin ajan. Kunkin tällaisen kuljetusmatka-ajan jälkeen eläimet on purettava kuormasta, ruokittava ja juotettava ja niiden on annettava levätä vähintään 24 tuntia.

44. Zuchtvieh-Exportia on moitittu siitä, ettei se ole suunnitellut matkan unionin tullialueen poistumispaikan ja lopullisena määräpaikkana olevan kolmannen maan välistä osaa kyseisten sääntöjen mukaisesti.

45. Mielestäni tämä moite ei ole perusteltu.

46. Asetuksen N:o 1/2005 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdasta ilmenee nimittäin selvästi, että ennakkotarkastus, joka lähtöpaikan toimivaltaisen viranomaisen on suoritettava, koskee kyseiseen asetukseen sisältyvien sääntöjen noudattamista. Asetuksen soveltamisalan määrittäminen on siten keskeisen tärkeää.

47. Asetuksen N:o 1/2005 1 artiklan 1 kohta on tältä osin yksiselitteinen. Siinä ilmoitetaan selvästi, että ”asetusta sovelletaan *yhteisössä* tapahtuviin elävien selkärankaisten eläinten kuljetuksiin, myös erityistarkastuksiin, joita viranomaiset tekevät yhteisön tullialueelle saapuville tai sieltä lähteville kuljetuserille”.³

48. Tästä unionin lainsäätäjän käyttämästä sanamuodosta seuraa mielestäni, että asetukseen sisältyviä vaatimuksia ja niihin liittyviä tarkastuksia sovelletaan ainoastaan unionin alueella tapahtuvaan eläinkuljetuksen osaan. Siihen sisältyvät unionin tullialueelle saapuvien tai sieltä lähtevien kuljetuserien erityistarkastukset, mikä vaikuttaa johdonmukaiselta, koska näitä tarkastuksia suoritettaessa eläinten kuljetus on käynnissä unionin alueella, ja kuljetuksen on tämän vuoksi oltava asetuksessa N:o 1/2005 vahvistettujen vaatimusten mukaista riippumatta lähtö- tai määräpaikasta.

49. Kun otetaan huomioon asetuksen N:o 1/2005 soveltamisalan selkeä määritelmä, joka esitetään sen 1 artiklan 1 kohdassa, ei voida väittää, että unionin lainsäätäjän sellaisista pitkistä kuljetuksista, joiden osalta lähtöpaikan toimivaltaisen viranomaisen on suoritettava ennakkotarkastus, asetuksen 14 artiklan 1 kohdassa käyttämä sanamuoto puoltaisi sitä, että tällaisten kuljetusten järjestäjällä on velvollisuus noudattaa kuljetusmatka-aikoja ja lepojakoja koskevia vaatimuksia – sellaisina kuin niistä säädetään asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevassa V luvussa – kuljetusmatkan unionin tullialueen poistumispaikan ja kolmannen maan välillä tapahtuvalla osalla.

50. On huomattava, että asetuksen 14 artiklan 1 kohdan nojalla lähtöpaikan toimivaltaisen viranomaisen on suoritettava tietty määrä ennakkotarkastuksia ”jäsenvaltioiden välisten sekä kolmansista maista ja kolmansiin maihin suoritettavien, kotieläiminä pidettävien hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- tai sika-eläinten pitkien kuljetusten osalta”.

51. Pitkien kuljetusten, joiden osalta lähtöpaikan toimivaltaisen viranomaisen on suoritettava tarkastus, jonka tarkoitus on varmentaa asetukseen N:o 1/2005 sisältyvien vaatimusten noudattaminen, tällaisesta yksilöimisestä ei seuraa, että kuljetettaessa eläimiä kolmansiin maihin tarkastuksen on koskettava sekä unionin alueella tapahtuvaa kuljetusmatkan osaa että unionin tullialueen poistumispaikan ja määräpaikkana olevan kolmannen maan alueen välistä kuljetusmatkan osaa.

52. Tämän täsmennyksen tarkoituksena on yksinomaan selventää, että lähtöpaikan toimivaltaisen viranomaisen suorittama ennakkotarkastus koskee *kaikkia* pitkiä kuljetuksia, riippumatta siitä, ovatko ne ainoastaan unionin jäsenvaltioiden välisiä vai ovatko ne kuljetuksia kolmansista maista tai kolmansiin maihin.⁴ Tämän sanamuodon ansiosta kaikkia pitkiä kuljetuksia voidaan tarkastella asetuksessa N:o 1/2005 vahvistettujen vaatimusten valossa, riippumatta siitä, tapahtuvatko ne kokonaan vai osittain unionin alueella.

53. Kun otetaan huomioon sekä asetuksen N:o 1/2005 alueellinen soveltamisala, sellaisena kuin se määritellään kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa, ja se, että tarkastuksen, joka lähtöpaikan toimivaltaisen viranomaisen on suoritettava, tarkoitus on varmistaa asetuksessa vahvistettujen vaatimusten noudattaminen, asetuksen 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan nojalla ei voida vaatia järjestäjältä, että se ilmoittaa reittisuunnitelmassa asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevassa V luvussa tarkoitettujen vaatimusten mukaisia kuljetusmatka-aikoja ja lepojakoja koskevia tietoja pitkän kuljetuksen unionin alueen ulkopuolella tapahtuvan osan osalta.

3 — Kursivointi tässä.

4 — Sama arviointi pätee asetuksen N:o 1/2005 5 artiklan 4 kohtaan, jonka mukaan eläinkuljettajien ja järjestäjien on noudatettava kyseisen asetuksen liitteessä II annettuja reittisuunnitelmaa koskevia säännöksiä *jäsenvaltioiden välisten sekä kolmansista maista ja kolmansiin maihin suoritettavien pitkien kuljetusten osalta*.

54. Olisi toisin sanoen epäjohdonmukaista, jos lähtöpaikan toimivaltainen viranomaislainen voisi moittia järjestäjää siitä, ettei se ole kirjannut reittisuunnitelmaan asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevassa V luvussa esitettyjen vaatimusten mukaisten lepovalien varmistamiseen osoitettuja paikkoja matkan unionin tullialueen poistumispaikan ja kolmannen maan välillä tapahtuvan osan osalta, vaikka (yhtäältä) asetuksen soveltamisala on rajoitettu unionin alueeseen ja (toisaalta) tarkastus, joka kyseisen viranomaisen on suoritettava, on asetuksen 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan mukaan mainitussa asetuksessa vahvistettujen vaatimusten noudattamista koskeva tarkastus.

55. Päätelen tämän perusteella, että ”luettelo suunnitelluista lepo-, siirto- tai poistumispaikoista”, joka on esitettävä reittisuunnitelman osan 1 kuudennessa otsikossa, edellyttää ainoastaan unionin alueella sijaitsevien paikkojen kirjaamista.

56. Asetuksen N:o 1/2005 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa on näin ollen tulkittava mielestäni siten, että lähtöpaikan toimivaltaiselle viranomaiselle annetaan siinä valtuutus tarkistaa, että – siltä osin kuin on kyse erityisesti asetuksen liitteessä I olevassa V luvussa säädetyistä kuljetusmatka-ajoista ja lepojaksosta – järjestäjän esittämä reittisuunnitelma on realistinen ja että kuljetus on sen perusteella asetuksen mukainen, ainoastaan kuljetusmatkan lähtöpaikan ja unionin tullialueen poistumispaikan välillä tapahtuvan osan osalta.

57. Asetuksen N:o 1/2005 alueellisen soveltamisalan laajentamiseksi ei voida vedota käsitteiden ”kuljetusmatka” ja ”kuljetus” määritelmiin, jotka esitetään asetuksen 2 artiklan j ja w alakohdassa, koska niillä tarkoitetaan koko kuljetustapahtumaa aina eläinten purkamiseen kuormasta määräpaikassa, tekemättä eroa sen mukaan, sijaitseeko kyseinen paikka unionin vai kolmannen maan alueella. Määritelmät on päinvastoin luettava asetuksen 1 artiklan 1 kohdan valossa; se on ainoa artikla, joka koskee asetuksen N:o 1/2005 alueellisen soveltamisalan vahvistamista.

58. Lisäksi asetuksen eräissä muissa säännöksissä vahvistetaan, ettei järjestäjän ole asetuksen 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettua ennakkotarkastusta varten esitettävä asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevassa V luvussa tarkoitettujen vaatimusten mukaisia tietoja kuljetussuunnitelmasta matkan unionin tullialueen poistumispaikan ja määräpaikkana olevan kolmannen maan välillä tapahtuvan osan osalta.

59. Huomautan tässä yhteydessä, että sellaisen pitkän kuljetuksen yhteydessä, jonka määräpaikka on kolmas maa, lähtöpaikan toimivaltaisesta viranomaisesta suorittama tarkastus täydennetään muilla tarkastuksilla. Kyseessä ovat yhtäältä asetuksen N:o 1/2005 15 artiklassa tarkoitettut tarkastukset, jotka voidaan suorittaa unionin alueella tehtävän kuljetusmatkan missä tahansa vaiheessa erityisesti sen tarkistamiseksi, että kuljetusmatka-ajat ja lepojaksot ovat asetuksen liitteessä I olevassa V luvussa asetettujen rajoitusten mukaiset. Toisaalta asetuksen 21 artiklassa edellytetään tarkastusten suorittamista paikoissa, joissa poistutaan unionin alueelta.

60. Viimeksi mainitun tarkastuslain osalta asetuksen N:o 1/2005 21 artiklan 1 kohdassa säädetään, että kun eläimet saapuvat poistumispaikkaan, jäsenvaltion virkaeläinlääkäri on tarkastettava, että eläimiä kuljetetaan kyseisen asetuksen mukaisesti. Poistumispaikoilla tehtävien tarkastusten yhteydessä tarkastetaan siten pääasiassa, että eläinkuljettajilla on voimassa oleva lupa, että kuljettajat voivat esittää voimassa olevan pätevyystodistuksen, että eläimet ovat kuljetuskuntoisia matkan jatkamista varten ja että kuljetusväline, jolla eläinten kuljetusmatkaa on tarkoitus jatkaa, on asetuksen liitteessä I olevan II luvun ja soveltuvin osin VI luvun mukainen. Lisäksi tarkastetaan, ovatko kotieläiminä pidettävät hevos-, nauta-, lammis-, vuohi- tai sika-eläimet olleet pitkässä kuljetuksessa tai menossa sellaiseen.

61. Lisäksi asetuksen N:o 1/2005 21 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädetään, että virkaeläinlääkäri on tarkastettava, että ”eläinkuljettaja on toimittanut viennin osalta selvityksen siitä, että lähtöpaikasta lopullisen määrään ensimmäiseen purkamispaikkaan ulottuvalla kuljetusmatkalla noudatetaan kaikkia asianomaisissa kolmansissa maissa sovellettavia kansainvälisiä sopimuksia, jotka on lueteltu

liitteessä V”. Kyseisessä liitteessä mainitaan tältä osin eläinten suojelemisesta kansainvälisten kuljetusten aikana tehty eurooppalainen yleissopimus.⁵

62. Mielestäni asetuksen N:o 1/2005 21 artiklan 1 kohdan e alakohdasta voidaan päätellä, että johdonmukaisesti asetuksen N:o 1/2005 alueellisen soveltamisalan, sellaisena kuin siitä säädetään kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa, kanssa unionin tullialueen poistumispaikan ja määräpaikkana olevan kolmannen maan välistä kuljetusmatkaa ei säännellä asetukseen sisältyvillä normeilla, vaan tarvittaessa kansainvälisillä sopimuksilla.

63. Lisäksi useat asetuksen N:o 1/2005 säännökset osoittavat mielestäni, että sellaisten pitkien kuljetusten yhteydessä, joiden määräpaikka on kolmas maa, reittisuunnitelma on tarkoitus täyttää ainoastaan unionin tullialueen poistumispaikkaan asti.

64. Asetuksen 21 artiklan 2 kohdassa täsmennetään siten erityisesti, että tällaisten kuljetusten yhteydessä ”poistumispaikkojen virkaeläinlääkäriin – – on tehtävä liitteessä II olevan reittisuunnitelman osassa 3: ’Määräpaikka’ luetellut tarkastukset ja pidettävä niistä kirjaa”. Tällaisten kuljetusten yhteydessä poistumispaikan virkaeläinlääkäri korvaa siten eläimistä määräpaikassa vastaavan, jonka on periaatteessa täytettävä reittisuunnitelman osa 3. Toisin sanoen virkaeläinlääkäriin on matkan tässä vaiheessa osoitettava, että reittisuunnitelma on asetuksen N:o 1/2005 mukainen ja erityisesti, että lähtöpaikan ja poistumispaikan välillä on noudatettu reittisuunnitelman osassa 1 esitettyä suunnitelmaa.

65. Useat asetuksen N:o 1/2005 liitteen II kohdat ovat samansuuntaisia. Kyseisen liitteen 3 kohdan e alakohdan nojalla järjestäjän on ”varmistettava, että reittisuunnitelma on eläinten mukana kuljetusmatkan ajan määräpaikkaan asti tai *kolmansiin maihin vietäessä ainakin poistumispaikkaan asti*”.⁶ Lisäksi kyseisen liitteen 7 kohdan ensimmäisessä alakohdassa täsmennetään, että ”jos eläimet viedään kolmanteen maahan, eläinkuljettajan on annettava reittisuunnitelma virkaeläinlääkärille poistumispaikassa”. Se, että eläinkuljettajan on asetuksen N:o 1/2005 liitteessä II olevan 8 kohdan nojalla säilytettävä tämän jälkeen jäljennös täytetystä reittisuunnitelmasta, ei kumoa, vaan päinvastoin vahvistaa sen, ettei alkuperäistä reittisuunnitelmaa tarvitse täyttää enää niiden tarkastusten jälkeen, jotka virkaeläinlääkäri on suorittanut unionin tullialueen poistumispaikassa.

66. Jos unionin lainsäätäjä olisi halunnut velvoittaa noudattamaan asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevan V luvun vaatimuksia kuljetusmatkan poistumispaikan ja määräpaikkana olevan kolmannen maan välillä tapahtuvan osan osalta, se olisi velvoittanut eläinkuljettajan säilyttämään alkuperäisen reittisuunnitelman koko kuljetusmatkan ajan ja säätänyt tarkastusjärjestelmästä määräpaikkana olevassa kolmannessa maassa.

67. Edellä esitetyn perusteella on todettava, että kun kyseessä on kolmanteen maahan suoritettava pitkä kuljetus, reittisuunnitelman osaan 1 kirjattu kuljetussuunnitelma ilmenee konkreettisesti reittisuunnitelman muissa osissa ainoastaan unionin tullialueen poistumispaikkaan asti. Kuljetussuunnitelmaa ei siis ole tarkoitus verrata matkan, joka konkreettisesti tehdään kyseisen poistumispaikan jälkeen. Olisi siten epä johdonmukaista vaatia, että tällaiseen suunnitelmaan sisältyy asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevassa V luvussa tarkoitettujen vaatimusten mukaisia kuljetusmatka-aikoja ja lepojaksia koskevia tietoja unionin tullialueen poistumispaikan jälkeen tapahtuvasta matkasta, sillä asetuksella käyttöön otetun yleisen menettelyn mukaiset tarkastukset eivät koske kuljetusmatkan kyseistä osaa.

5 – Pariisissa 13.12.1968 allekirjoitettu yleissopimus. Eläinten suojelemisesta kansainvälisten kuljetusten aikana tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen pöytäkirjan, joka tuli voimaan 7.11.1989, mukaisesti tarkistettu teksti. Unionin päätöksestä allekirjoittaa kyseinen yleissopimus ks. eläinten suojelemisesta kansainvälisten kuljetusten aikana tehdyn tarkistetun eurooppalaisen yleissopimuksen allekirjoittamisesta 21.6.2004 tehty neuvoston päätös 2004/544/EY (EUVL L 241, s. 21).

6 – Kursivointi tässä.

68. Tältä osin vertailu unionin lainsäätäjän käyttöön ottamaan vientitukea koskevaan erityismenettelyyn osoittaa, että kyseisen menettelyn piiriin kuulumattomissa tapauksissa asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevassa V luvussa esitetyjä vaatimuksia ei ole tarkoitus soveltaa eläinten kuljetuksen unionin alueen ulkopuolella tapahtuvaan osaan.

69. Maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä 22.10.2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus)⁷ 168 artiklassa säädetään, että naudanliha-alan tuotteiden osalta ”eläviä eläimiä koskevien vientitukien myöntäminen ja maksaminen edellyttää eläinten hyvinvointia ja erityisesti eläinten suojelua kuljetuksen aikana koskevassa yhteisön lainsäädännössä vahvistettujen säännösten noudattamista”.

70. Yksityiskohtaisten sääntöjen säätämisestä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 nojalla elävien nautaeläinten hyvinvointia kuljetuksen aikana koskevien, vientitukia myönnettäessä noudatettavien vaatimusten osalta 16.9.2010 annetun komission asetuksen (EU) N:o 817/2010⁸ 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, täsmennetään, että kyseisten vientitukien maksaminen ”edellyttää, että kun eläimiä kuljetetaan lopullisena määräpaikkana olevan kolmannen maan ensimmäiseen purkamispaikkaan, noudatetaan asetuksen (EY) N:o 1/2005 3–9 artiklaa [ja] mainituissa artikloissa tarkoitettuja liitteitä – –”.

71. Viimeksi mainitusta säännöksestä ilmenee selvästi, että toisin kuin asetuksella N:o 1/2005 käyttöön otetun yleisen menettelyn yhteydessä, velvollisuus noudattaa kyseisen asetuksen 3–9 artiklassa ja niissä tarkoitetuissa liitteissä esitetyjä vaatimuksia koskee koko kuljetusmatkaa, myös matkan unionin tullialueen poistumispaikan ja määräpaikkana olevan kolmannen maan välillä tapahtuvaa osaa.

72. Asetuksella N:o 817/2010 käyttöön otettu tarkastusjärjestelmä on mukautettu tähän asetuksessa N:o 1/2005 esitettyjen vaatimusten laajempaan soveltamisalaan.

73. Asetuksen N:o 817/2010 2 artiklan 2 kohdassa säädetään siten unionin tullialueella suoritettavista tarkastuksista, että poistumispaikan virkaeläinlääkäriin on todennettava seuraavat asiat:

74. Yhtäältä poistumispaikan virkaeläinlääkäriin on asetuksen 2 artiklan 2 alakohdan nojalla todennettava, että ”asetuksessa (EY) N:o 1/2005 säädettyjä vaatimuksia on noudatettu – – lähtöpaikasta poistumispaikkaan asti”.

75. Toisaalta kyseisen eläinlääkäriin on asetuksen N:o 817/2010 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan todennettava, että ”loppumatkan kuljetusolosuhteet ovat asetuksen (EY) N:o 1/2005 mukaiset ja tarvittavat järjestelyt on toteutettu mainitun asetuksen noudattamisen varmistamiseksi siihen saakka, kun eläimet puretaan ensimmäisen kerran lopullisena määräpaikkana olevassa kolmannessa maassa”.

76. Poistumispaikan virkaeläinlääkäri kirjaa tarkastuksen tulokset ”poistumispaikan tarkastuskertomukseen”, jonka malli esitetään asetuksen N:o 817/2010 liitteessä I. Kertomuksessa erotetaan poistumispaikkaan asti ulottuvaan matkaan liittyvät tarkastukset tarkastuksista, jotka koskevat matkaa poistumispaikasta alkaen. Jotta tarkastusten tulokset voitaisiin katsoa tyydyttäviksi, viejän on noudatettava asetuksen N:o 1/2005 vaatimuksia matkan kummankin osan osalta.

77. Tarkastuksia täydennetään tämän jälkeen kolmansissa maissa tehtävillä tarkastuksilla.

7 – EUVL L 299, s. 1.

8 – EUVL L 245, s. 16.

78. Asetuksen N:o 817/2010 3 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan mukaan viejän on siten varmistettava, että eläimet tarkastetaan sen jälkeen kun ne ovat poistuneet unionin tullialueelta, kahdessa paikassa eli yhtäältä paikassa, jossa kuljetusvälinettä vaihdetaan, ja toisaalta paikassa, jossa eläimet puretaan ensimmäisen kerran lopullisena määräpaikkana olevassa kolmannessa maassa. Asetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaan tarkastusten tekemisestä vastaa jäsenvaltion tätä tarkoitusta varten hyväksymä ja valvoma kansainvälinen tarkastus- ja valvontavirasto tai jäsenvaltion virallinen laitos.

79. Tämän asetuksella N:o 817/2010 käyttöön otetun erityisen menettelyn kuvaus osoittaa mielestäni, että jos unionin lainsäätäjän tarkoitus olisi ollut yleisesti ulottaa pitkän kuljetuksen järjestäjän velvollisuus noudattaa asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevassa V luvussa esitettyjä vaatimuksia koskemaan kuljetusmatkan unionin tullialueen poistumispaikan ja määräpaikkana olevan kolmannen maan välillä tapahtuvaa osaa, se olisi yhtäältä määritellyt asetuksen soveltamisalan laajemmaksi kuin se on tehnyt kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa ja toisaalta liittänyt kyseiseen velvollisuuteen vientitukien osalta käyttöön ottamaansa tarkastusjärjestelmään rinnastettavan tarkastusjärjestelmän.

80. Ottaen kaikki nämä seikat huomioon katson, että asetusta N:o 1/2005 on tulkittava siten, ettei siinä velvoiteta kolmanteen maahan suoritettavan pitkän kuljetuksen järjestäjää esittämään reittisuunnitelman osan 1 kuudennen otsikon alla asetuksen liitteessä I olevassa V luvussa tarkoitettujen vaatimusten mukaisia kuljetusmatka-aikoja ja lepojaksuja koskevia tietoja kuljetusmatkan unionin tullialueen poistumispaikan ja määräpaikkana olevan kolmannen maan välillä tapahtuvasta osasta.

81. Näin ollen katson, että kyseisen asetuksen 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohtaa ja sen c alakohtaa on tulkittava siten, ettei lähtöpaikan toimivaltainen viranomaisiin saa kieltäytyä leimaamasta reittisuunnitelmaa sen perusteella, etteivät siinä annetut tiedot, jotka koskevat kuljetusmatkan unionin tullialueen poistumispaikan ja määräpaikkana olevan kolmannen maan välillä tapahtuvaa osaa, ole asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevassa V luvussa tarkoitettujen vaatimusten mukaisia.

82. Sama pätee toisin päin, kun eläimiä kuljetetaan kolmannesta maasta. Tällöin vaaditaan, että kuljetuksen järjestäjä noudattaa asetuksen vaatimuksia alkaen siitä ajankohdasta, jolloin kuljetus saapuu unionin alueelle rajatarkastusaseman kautta. Kun otetaan huomioon se, että asetuksen soveltamisala on rajoitettu unionin alueeseen, ei sitä vastoin voida vaatia, että järjestäjä on noudattanut samoja vaatimuksia myös kuljetusmatkan sen osan osalta, joka on tapahtunut ennen kuljetuksen saapumista unionin alueelle, vaikka matka kolmannesta maasta määräpaikkana olevaan jäsenvaltioon on yksi ja sama kuljetusmatka.

83. Seuraavaksi on tutkittava sitä, onko Euroopan komission nyt käsiteltävässä asiassa esittämä väite perusteltu.

84. Vaikka komissio näyttää – kirjallisissa huomautuksissaan ja suullisessa käsittelyssä esittämiensä selitysten perusteella – katsovan myös, ettei asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevassa V luvussa tarkoitettuja vaatimuksia sovelleta unionin alueen ulkopuolella tapahtuvaan kuljetusmatkan osaan, se kuitenkin ehdottaa kompromissia, joka merkitsee pääasiallisesti sitä, että lähtöpaikan toimivaltaisen viranomaisen sallitaan tarkistaa, noudattaako kuljetusmatkan järjestäjä kyseisen osan osalta asetuksen N:o 1/2005 3 artiklassa lueteltuja ”eläinkuljetuksia koskevia yleisiä edellytyksiä”.

85. Muistutettakoon, että kyseisessä säännöksessä esitetään periaate, jonka mukaan ”eläimiä ei saa kuljettaa tai kuljetuttaa siten, että niille voi aiheutua vammoja tai turhaa kärsimystä”. Siihen sisältyy myös joukko yleisiä edellytyksiä, kuten edellytys, jonka mukaan ”[on toteutettava] ennalta kaikki tarvittavat järjestelyt, joilla pyritään saattamaan kuljetusmatkan kesto mahdollisimman lyhyeksi ja

huolehtimaan eläinten tarpeista sen aikana”, edellytys, joka koskee sitä, että ”kuljetus suoritetaan viipymättä määräpaikkaan, ja eläinten hyvinvointi tarkistetaan säännöllisesti ja sitä pidetään yllä asianmukaisesti”, ja lopuksi edellytys, jonka mukaan ”eläimille tarjotaan sopivin välein niiden lajiin ja kokoon nähden laadultaan ja määrältään asianmukaisesti vettä, ravintoa ja lepoa”.

86. Mielestäni komission hahmottelemaa ratkaisua ei voida hyväksyä jäljempänä esitetystä syistä.

87. Ensinnäkin on syytä korostaa sitä, että – jollei toisin mainita – asetuksen alueellisen soveltamisalan määritelmä, joka esitetään sen 1 artiklan 1 kohdassa, koskee väistämättä kaikkia kyseisen asetuksen vaatimuksia, riippumatta siitä, tarkoitetaanko ”eläinkuljetuksia koskevia yleisiä edellytyksiä”, sellaisina kuin ne luetellaan asetuksen N:o 1/2005 3 artiklassa, vai täsmällisempiä vaatimuksia, kuten asetuksen liitteessä I yksityiskohtaisesti esitettyjä teknisiä sääntöjä.

88. Kun otetaan huomioon asetuksen N:o 1/2005 1 artiklan 1 kohdan selkeä sanamuoto, ei siis voida komission tavoin väittää yhtäältä, ettei asetuksen liitteessä I olevassa V luvussa tarkoitettuja vaatimuksia voida soveltaa unionin alueen ulkopuolella tapahtuvaan kuljetusmatkan osaan, ja toisaalta, että tämä puutteellisuus voitaisiin korjata ulottamalla asetuksen N:o 1/2005 3 artiklassa tarkoitettujen ”eläinkuljetuksia koskevien yleisten edellytysten” soveltamisala koskemaan koko kuljetusmatkaa määräraikkana olevaan kolmanteen maahan asti.

89. Toiseksi komission ehdottama ratkaisu merkitsisi sitä, että lähtöpaikan toimivaltaiselle viranomaiselle myönnetään laaja harkintavaltia – siltä osin kuin on kyse unionin alueen ulkopuolella sijaitsevasta kuljetusmatkan osasta – kuljetusmatka-aikojen ja lepojaksoiden asianmukaisuuden arvioinnissa. Siitä seuraavat erot toimivaltaisten viranomaisten arvioinneissa ovat mielestäni vaikeasti yhteen sovitettavissa asetuksen N:o 1/2005 yhtenäisen soveltamisen vaatimuksen kanssa, samoin kuin eläinten suojelua kuljetuksen aikana koskevan kyseisen asetuksen tavoitteen ja sen muiden, toisin sanoen elävien eläinten kaupan teknisten esteiden poistamista ja markkinajärjestelyjen moitteetonta toimintaa koskevien tavoitteiden kanssa.⁹

90. Yhteenvedonä todettakoon, että näin laajan – asetuksen 3 artiklassa tarkoitettujen edellytysten, jotka ovat luonteeltaan yleisiä, soveltamista koskevan – harkintavallan myöntäminen lähtöpaikan toimivaltaiselle viranomaiselle vääristäisi elävien eläinten kuljetusten järjestäjien välistä kilpailua.

91. Näistä syistä en näin ollen kannata komission puoltamaa väitettä, jonka mukaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin annetaan erilainen vastaus riippuen siitä, tarkoitetaanko eläinkuljetuksia koskevia yleisiä edellytyksiä, sellaisina kuin ne luetellaan asetuksen N:o 1/2005 3 artiklassa, vai asetuksessa esitettyjä täsmällisempiä, sen liitteessä I olevassa V luvussa mainittujen kaltaisia vaatimuksia.

92. Lopuksi haluan tehdä selväksi, että olen täysin tietoinen eläinten suojelua kuljetuksen aikana koskevan tavoitteen tärkeydestä. Olen myös ottanut huomioon SEUT 13 artiklan, jonka mukaan unionin ja jäsenvaltioiden on, laatiessaan ja pannessaan täytäntöön muun muassa unionin maatalous- ja liikennepolitiikkaa, otettava eläinten, jotka ovat tuntevia olentoja, hyvinvoinnin vaatimukset täysimääräisesti huomioon.

93. Ymmärrän myös halun antaa asetukselle N:o 1/2005 maantieteellisesti mahdollisimman laaja tehokas vaikutus joko tukeutumalla sen 3 artiklan yleisiin sääntöihin tai SEUT 13 artiklaan.

94. On kuitenkin todettava, että unionin lainsäätäjän tarkoitus on ollut, ainakin unionin oikeuden tässä kehitysvaiheessa, rajata asetuksen N:o 1/2005 alueellinen soveltamisala unionin alueeseen.

⁹ – Ks. tässä yhteydessä tuomio *Danske Svineproducenter* (C-316/10, EU:C:2011:863, 44 ja 55 kohta).

95. Näin ollen on mielestäni unionin lainsäätäjän – ja vain sen – tehtävä päättää velvoittaa tulevaisuudessa noudattamaan asetuksessa esitettyjä vaatimuksia koko pitkän kuljetuksen osalta, myös sen unionin alueen ulkopuolella tapahtuvan osan osalta, ja liittää asetuksen alueellisen soveltamisalan tällaisen laajentamiseen asianmukaisen tarkastusjärjestelmän käyttöönotto.

IV Ratkaisuehdotus

96. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Bayerischer Verwaltungsgerichtshofin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

Eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta 22.12.2004 annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1/2005 on tulkittava siten, ettei siinä velvoiteta kolmanteen maahan suoritettavan pitkän kuljetuksen järjestäjää esittämään reittisuunnitelman osan 1 kuudennen otsikon alla kyseisen asetuksen liitteessä I olevassa V luvussa tarkoitettujen vaatimusten tai asetuksen 3 artiklassa tarkoitettujen, eläinkuljetuksiin sovellettavien yleisten edellytysten mukaisia kuljetusmatka-aikoja ja lepojaksosia koskevia tietoja kuljetusmatkan unionin tullialueen poistumispaikan ja määräpaikkana olevan kolmannen maan välillä tapahtuvasta osasta.

Näin ollen asetuksen N:o 1/2005 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohtaa ja sen c alakohtaa on tulkittava siten, ettei lähtöpaikan toimivaltainen viranomaislainen saa kieltäytyä leimaamasta reittisuunnitelmaa sen perusteella, etteivät siinä annetut tiedot, jotka koskevat kuljetusmatkan unionin tullialueen poistumispaikan ja määräpaikkana olevan kolmannen maan välillä tapahtuvaa osaa, ole kyseisen asetuksen liitteessä I olevassa V luvussa tarkoitettujen vaatimusten eivätkä sen 3 artiklassa esitettyjen, eläinkuljetuksiin sovellettavien yleisten edellytysten mukaisia.